

Avdelningen för reglerad mätteknik
Erik Söderlov
Direktnr: 033-17 77 63
E-post: erik.soderlov@swedac.se

Marknadskontroll av ädelmetallarbeten som säljs på nätet

Innehåll

Sammanfattning	3
Syfte	4
Bakgrund	5
Metod	7
Resultat	8
Diskussion	9

Sammanfattning

Alla former av handel tenderar att flytta från fysiska butiker till butiker på nätet. Så är också fallet med handel av ädelmetallarbeten. Många e-handlare erbjuder sina kunder möjligheten att få prover hemskickade innan slutlig beställning. Det gör det möjligt att nu också köpa vigsel- eller förlovningsringar som passar, detta utan att lämna hemmet.

De lagar och regler som gäller för guldhandlaren i en liten butik gäller också för e-handlarna och Swedac har ett ansvar att genomföra marknadskontroller också mot dessa aktörer. Denna marknadskontrollaktivitet riktade sig just mot e-handlare. Fem stycken framträdande e-handlare på internet valdes ut och inköp av två ädelmetallarbeten gjordes från vart och ett av företagen. Efter leverans granskades ädelmetallarbetenas märkning och analyser av finhalten genomfördes.

Resultatet visade att alla inköpta ädelmetallarbeten hade de stämplarna som lagen kräver samt uppfyllde de angivna finhalterna.

Syfte

Denna marknadskontrollaktivitet har gjorts för att undersöka efterlevnaden av lagen (1999:779) om handel med ädelmetallarbeten hos handlare som säljer ädelmetallarbeten på nätet. Syftet var att ta reda på om det finns ädelmetallarbeten till försäljning på den svenska marknaden som saknar föreskrivna stämplor samt om det finns ädelmetallarbeten som inte lever upp till finhaltskraven.

Bakgrund

Regelverk

Enligt förordningen (1999:780) om handel om ädelmetallarbeten har Swedac tillsyn över efterlevnaden av lagen (1999:779) om handel med ädelmetallarbeten samt föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

Lagen tillämpas på yrkesmässig tillverkning av och handel med ädelmetallarbeten.

Ädelmetallarbeten av guld eller platina som väger ett gram eller mer ska vara försett med finhaltsstämpel och namnstämpel alternativt finhaltsstämpel och kontrollstämpel. Dessa krav gäller ädelmetallarbeten som säljs eller erbjuds till försäljning. För silver och palladium finns inga krav på stämplar.

Finhaltsstämpeln ska ange den lägsta andelen ädelmetall i ädelmetallarbeten. För guld och platina finns en tillåten avvikelse nedåt på fem tusendelar. För silver är den tillåtna avvikelsen åtta tusendelar.

Näthandel

E-handeln ökar och under 2019 var e-handelstillväxten 13 procent jämfört med året innan. Den totala omsättningen för året uppgick till hela 87 miljarder kronor.¹

I coronakrisens spår har e-handeln växt med 44 procent under april jämfört med samma månad förra året. Handlandet har dessutom ökat i åldersgruppen 65-79 år där hela 72 procent handlade på nätet under april vilket kan jämföras med 50 procent under februari i år.²

---

¹ PostNord, Svensk Digital Handel och HUI Research. *e-barometern 2019 årsrapport*. <https://dhandel.se/wp-content/uploads/2020/02/e-barometern-arsrapport-2019.pdf>

² PostNord, Svensk Digital Handel och HUI Research. *e-barometern april 2020*. <https://media.dhandel.se/wl/?id=VogtNYcQOuanhkpZIEI5GPEylZLYCLIV>

Swedacs marknadskontroller

Swedac gör kontinuerligt stickprovskontroller hos handlare som säljer ädelmetallarbeten i butiker runt om i Sverige. Vid dessa marknadskontroller är det framför allt stämplarna som finns på ädelmetallarbetena som granskas men ibland görs också kontroller av finhalten. När finhaltsanalyser ska göras köper Swedac in de ädelmetallarbeten som man vill analysera och skickar sedan dessa för analys till ett ackrediterat laboratorium.

Marknadskontrollerna är inte bara ett sätt för Swedac att kontrollera att gällande regler efterföljs utan också ett verktyg för att sprida information om de krav som finns.

Metod

Analys av finhalt

Swedac har ett löpande avtal med ett ackrediterat laboratorium, RISE, som genomför finhaltsanalyser. Analyserna görs genom förstörande provning, så kallad kupellationsanalys för guld och titreranalys för silver.

Urval

För urvalet av e-handlare användes en sökmotor på nätet och några av de framträdande e-handlarna som dök upp bland sökresultaten valdes ut för marknadskontroll.

När det gäller urvalet av ädelmetallarbeten hos de olika handlarna köptes enbart guldföremål in eftersom ädelmetallarbeten i guld som väger mer än ett gram måste ha föreskrivna stämplars. Urvalet baserades också på priset där målet var att köpa in föremål med ett pris på cirka ett tusen kronor.

Marknadskontroll

De inköpta ädelmetallföremålens stämplars granskades efter leverans med avseende på obligatoriska stämplars och sedan skickades de till det ackrediterade laboratoriet för analys av finhalten.

Resultat

Fem stycken e-handlare valdes ut för kontroll och från varje handlare köptes två stycken ädelmetallarbeten i guld in för kontroll av stämplrar och finhalt.

Av de tio stycken inköpta ädelmetallarbetena uppfyllde alla de lagstadgade kraven på stämplrar och finhalt. Inga avvikelser kunde konstateras.

De inköpta ädelmetallarbetena finns redovisade i tabell 1.

Säljare	Smycket	Metall	Stämplrar	Pris (kr)
CHANTI	Ring smal	Guld 9 K	9 K + SCH	1 190
CHANTI	Ring mönstrad	Guld 9 K	9 K + SCH	1 564
Sefina	Ring mönstrad	Guld 18 K	18 K + BWG	1 000
Sefina	Ring mönstrad	Guld 18 K	18 K + BÖS + kattfot	1 255
Bronsil AB	Hänge hjärta	Guld 18 K	750 + GHA	899
Bronsil AB	Ring slät	Guld 14 K	14 K + SGP	1 719
SAFIRA	ID-bricka	Guld 9 K	375 + GTAB	733
SAFIRA	Ring slät	Guld 9 K	375 + SAFIRA	899
Guldklippet	ID-bricka	Guld 18 K	750 + GTAB	1 399
Guldklippet	Hänge kors	Guld 18 K	750 + GTAB	1 379

Tabell 1: Inköpta ädelmetallarbeten

Diskussion

Tidigare utförda marknadskontroller har visat att det inte finns något större problem med ädelmetallarbeten som är underhaltiga och så var inte heller fallet denna gång då alla ädelmetallarbeten hade en finhalt som stämde överens med den angivna.

Vid denna kontroll var det inte heller något ädelmetallarbete som hade någon avvikelse när det gäller föreskrivna stämplrar. Detta är annars ett ganska vanligt problem, inte minst bland importerade ädelmetallarbeten som importeras från länder där det inte krävs namnstämpel eller kontrollstämpel.

Att genomföra en marknadskontroll av e-handlare som säljer ädelmetallarbeten kändes rätt i tiden. För varje år ökar e-handeln och inte minst har den gjort så i år på grund av coronavirusets utbredning. Av den anledningen är det också logiskt att också Swedac genomför marknadskontroller på nätet och inte enbart hos handlare i fysiska butiker.